

Sygn. akt II AKz 1102/20, II AKz 1136/20

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2020 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w Wydziale II Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Wojciech Paluch

Protokolant: Kamil Klupś

po rozpoznaniu w sprawie **J. W. i K. C.**

podejrzanych o popełnienie przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. i inne

zażaleń obrońców podejrzanych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 2 października 2020 roku, sygn. akt IV Kp 847/20 i 852/20

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

utrzymać w mocy postanowienie w zaskarżonej części

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 października 2020 sygn. akt IV Kp 847/20 i 852/20 Sąd Okręgowy w Gliwicach na mocy art. 249 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 263 § 2 k.p.k., przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych:

- 1) K. C., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z 10 lipca 2020 roku, sygn. akt IX Kp 439/20 na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 6 stycznia 2021 roku, do godz. 9:15 (sygn. akt IV Kp 847/20);
- 2) J. W., zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z 10 lipca 2020 roku, sygn. akt IX Kp 442/20 na dalszy czas oznaczony, tj. do dnia 6 stycznia 2021 roku, do godz. 12:20 (sygn. akt IV Kp 852/20).

Zażalenie na powyższe postanowienie wnieśli obrońcy obu podejrzanych, i tak obrońca podejrzanego K. C. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił mający wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę na skutek nietrafnego uznania, iż zachodzi nadal konieczność stosowania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania w sytuacji w jakiej absolutnie brak ku temu rzeczywistych podstaw. Wobec tego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, a z daleko idącej ostrożności procesowej o jego zmianę na dozoru Policji, zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu i poręczenia majątkowego, przy ewentualnym zastosowaniu instytucji z art. 257 § 1 k.p.k.

Natomiast obrońca podejrzanego J. W. orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 257 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mających wpływ na jego treść. Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia

i nie stosowanie żadnych środków zapobiegawczych ewentualnie o jego zmianę i zastosowanie wobec podejrzanego środków zapobiegawczych, a gdyby sąd doszedł do przekonania, że istnieją przesłanki z art. 249 § 1 k.p.k., wniósł o zmianę tymczasowego aresztowania na nieizolacyjne środki zapobiegawcze w postaci poręczenia majątkowego, dozoru Policji oraz zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenia nie zasługiwały na uwzględnienie.

Kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia dokonana przez pryzmat zarzutów podniesionych w środkach odwoławczych oraz argumentacji przytoczonej na ich poparcie, nie wykazała, aby sąd I instancji dopuścił się obrazy wymienionych w zażaleniach przepisów postępowania, mogącej mieć wpływ na treść wydanych w niniejszej sprawie rozstrzygnięć. W ocenie Sądu Apelacyjnego na obecnym etapie postępowania, dla zabezpieczenia jego prawidłowego przebiegu konieczne i celowe jest dalsze stosowanie wobec wszystkich trzech podejrzanych najsurowszego środka zapobiegawczego jakim jest tymczasowe aresztowanie. Aktualne bowiem pozostają przesłanki – tak ogólna jak i szczególna - stosowania tego środka.

Przede wszystkim, Sąd Okręgowy należycie wskazał okoliczności przemawiające za istnieniem ogólnej, materialnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w przepisie art. 249 § 1 k.p.k. Podstawa dowodowa stosowania środków zapobiegawczych została bowiem szczegółowo wykazana w zaskarżonym postanowieniu, zaś powołane tam dowody pozwalają w ocenie Sądu Apelacyjnego na przyjęcie, że podejrzani z dużym prawdopodobieństwem dopuścili się czynów będących przedmiotem niniejszego postępowania. Oczywistym przy tym jest, że sąd na etapie zastosowania i przedłużania stosowania środków zapobiegawczych nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, a jedynie do rozważenia czy stwarzają one stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k. W tym zaś zakresie ocena i wnioski zaprezentowane przez Sąd Okręgowy, nie nasuwają zastrzeżeń sądu odwoławczego. Natomiast dogłębna weryfikacja materiału dowodowego będzie miała miejsce dopiero na etapie postępowania jurysdykcyjnego, o ile prokurator zdecyduje o wniesieniu do sądu aktu oskarżenia.

Wobec tego, na obecnym etapie uprawnione jest twierdzenie, że nadal istnieje ogólna, materialna przesłanka stosowania wobec podejrzanych środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w przepisie art. 249 § 1 k.p.k. Oceny tej, dokonanej na potrzeby niniejszego postępowania incydentalnego, na podstawie wszystkich zebranych dowodów nie jest w stanie podważyć argumentacja obrońcy podejrzanego J. W. oparta na wybiórczej analizie dowodów, w tym wyjaśnieniach podejrzanego, marginalizującego swój udział w zarzucanych mu czynach, poddając w wątpliwość m.in. wiarygodność wyjaśnień współpodejrzanych. Oczywistym jest, że wyjaśnienia podejrzanych, także tych pomawiających innych podejrzanych podlegać będą weryfikacji w dalszym toku postępowania, niemniej jednak na obecnym etapie sąd I instancji słusznie uznał, że nie ujawniły się okoliczności, które podważyłyby prawdopodobieństwo, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k., że podejrzani dopuścili się zarzucanych im czynów.

Na aprobatę zasługuje także stanowisko sądu I instancji, że potrzebę zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania – poprzez stosowanie wobec podejrzanych najsurowszego ze środków zapobiegawczych – uzasadnia także realnie istniejąca obawa mactwa (art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k.), którą sąd I instancji słusznie wywiódł z charakteru zarzucanego podejrzanym czynu z art. 258 § 1 k.k., uprawdopodobnionego zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, a w odniesieniu do podejrzanego J. W. także z jego zachowania mającego na celu ukrycie dowodów przestępstwa skarbowego, którego odzwierciedleniem jest zarzut popełnienia przez niego czynu z art. 239 § 1 k.p.k., a którego popełnienie uprawdopodobniono zgromadzonym materiałem dowodowym. Przypomnieć trzeba, że uczestniczenie w zorganizowanej strukturze przestępczej, z uwagi na znajomość jej uczestników jak i wzajemne powiązania i istnienie dróg przepływu informacji, uzasadnia obawę mactwa, tym bardziej, że w niniejszej sprawie istnieją między nimi także powiązania o charakterze osobistym lub zawodowym. Obawa ta, wbrew wywodom skarżących nadal pozostaje realna, jeśli wziąć pod uwagę, że dotychczas część osób biorących udział w przestępczym procederze nie została zidentyfikowana, a nadto trwa ustalanie pełnego zakresu działalności grupy przestępczej, w której mieli uczestniczyć

podejrzani. Dodać przy tym trzeba, że złożenie przez oskarżonych wyjaśnień, nawet wówczas, gdy zawierają one przyznanie się do winy, samo w sobie nie wyklucza niebezpieczeństwa utrudnienia postępowania i nie nakazuje uchylenia zastosowanego środka zapobiegawczego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 lipca 2001 roku, sygn. akt II AKz 488/01, Prok. i Pr.-wkl. 2002/5, poz. 33). Funkcja tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego nie jest bowiem ograniczona jedynie do zabezpieczenia dowodów, zatem dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu, chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego postępowania (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie - II Wydział Karny z dnia 10 kwietnia 2013 r. II AKz 116/13).

Analiza zaskarżonego orzeczenia nie wykazała zatem podstaw do przyjęcia, że doszło do naruszenia przepisu art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. Rację mają skarżący podnosząc, że istnienie obawy matactwa powinno z reguły wynikać z konkretnych okoliczności faktycznych świadczących o możliwości oddziaływania na tok postępowania w sposób wskazany w omawianym przepisie. W orzecznictwie i literaturze podkreśla się jednak, że w pewnych wypadkach na obawę takiego zachowania może wskazywać sam charakter przestępstwa i okoliczności towarzyszące jego popełnieniu. Wobec przytoczonych wyżej okoliczności, obawę bezprawnego zakłócenia przebiegu postępowania, należy uznać za uzasadnioną.

Mając na uwadze podniesione wyżej okoliczności, oceniane przez pryzmat przepisu art. 258 § 4 k.p.k., zaaprobować należy stanowisko Sądu Okręgowego, że w dalszym ciągu jedynie izolacyjny środek zapobiegawczy jest w stanie zabezpieczyć dalszy prawidłowy tok postępowania przygotowawczego, w którym należy wykonać dalsze niezbędne czynności. Stosowanie łagodniejszych, nieizolacyjnych środków zapobiegawczych, wobec intensywności ww. zagrożeń na obecnym etapie śledztwa nie spełniłoby celu określonego w art. 249 § 1 k.p.k. Sąd Okręgowy nie dopuścił się zatem naruszenia zasady minimalizacji środków zapobiegawczych określonej w art. 257 § 1 k.p.k., jak zarzuca jeden ze skarżących.

Konieczność przedłużenia stosowania wobec podejrzanych tymczasowego aresztowania po myśli art. 263 § 2 k.p.k. na dalszy czas oznaczony, podyktowana jest natomiast potrzebą przeprowadzenia kolejnych czynności procesowych szczegółowo wskazanych we wniosku prokuratora, a także tym, że postępowanie z przyczyn niezależnych od prowadzącego, nie mogło zostać ukończone w terminie na jaki zastosowano wobec podejrzanych tymczasowe aresztowanie. Powyższe, zdaniem Sądu Apelacyjnego przemawia za zaistnieniem w sprawie szczególnych okoliczności w rozumieniu art. 263 § 2 k.p.k., uzasadniających przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych, a okres, na jaki przedłużono stosowanie tego środka zapobiegawczego nie wykracza poza ramy czasowe śledztwa, ostatnio przedłużonego do dnia 9 stycznia 2021 roku. Na gruncie niniejszej sprawy nie ujawniły się nadto negatywne przesłanki określone w art. 259 k.p.k., przemawiające za potrzebą odstąpienia od stosowania wobec podejrzanych izolacyjnego środka zapobiegawczego.

Mając powyższe na uwadze, jak też nie dopatrując się we wniesionych środkach odwoławczych jakichkolwiek argumentów mogących wpłynąć na zmianę zaskarżonego postanowienia w kierunku sugerowanym przez skarżących, Sąd Apelacyjny postanowił jak na wstępie.

ZARZĄDZENIE

odpis postanowienia doręczyć:

- podejrzanym wraz z pouczeniem o prawomocności,
- prokuratorowi.

Katowice, dnia 20 października 2020 roku.